

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 103. An consuetudine induci possint nova ompedimenta dirimentia, & abrogari jam constituta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73973)

pedimenta matrimonii tam dirimentia quam impedimenta decernere. Laym. l. 5. tr. 10. p. 4. c. 1. num. 1. Sanch. l. 7. d. 3. cum D. Thom. in 4. d. 34. q. unic. a. 1. ad 4. Matrimonium siquidem est contractus in natura officium & ad propagationem communitatis institutus; ideoque non minus ac alii contractus subjacet dispositioni Magistratus, quatenus necessarium & expediens judicatur ad bonum Reipublicæ, ut aliquæ personæ inter se hunc contractum celebrare nequeant. His non obstantibus, quod matrimonium fidelium in lege nova sit Sacramentum; cum ratio Sacramenti superveniens contractui matrimoniali eum non immutet, sed tanquam materiam supponat ex naturali & de jure validum, ac proinde is per potestatem humanam immutatus, ita ut qui ante erat validus nunc habeatur pro invalido & nullo, Magistratu sic statuente, desinat esse materia Sacramenti.

3. Resp. ad secundum secundò: Hanc potestatem statuendi impedimenta matrimonii magistratui seculari seu principibus laicis christianis respectu fidelium interdixit, sibi que propriam reservavit Ecclesia, eò quod deceret, postquam matrimonium elevatum est ad dignitatem Sacramenti, Laym. Sanch. LL. cit. Bellarm. l. 1. de mat. c. 32. Castrop. de Sponsal. d. 4. p. 1. num. 1. ut colligitur ex Trid. sess. 24. can. 12. Possunt nihilominus dicti Magistratus decernere plura, quæ matrimonii substantiam nec mutant nec impediunt, sed sunt illi extrinseca & accessoria. V. G. circa dotem, arras, sponsaliciam largitatem, donationem inter conjuges &c. Castrop. l. c. Pont. l. 6. c. 2. num. 5.

4. Dixi primò: Principibus Christianis; siquidem Principibus ethnicis seu infidelibus Ecclesia, utpote nullam habens in eos jurisdictionem, interdici non potest, aut impedire, quo minus illi pro infidelibus sibi subjectis ea statuere possint impedimenta matrimonii, quæ recto regimini communitatis convenire videntur. An verò fideles subjecti Principibus ethnicis ligentur impedimentis juxta eorum leges statuis matrimonio, non convenit inter AA. affirmant Sanch. l. 7. d. 3. à n. 2. Henric. l. 12. c. 1. in princ. eò quod licet matrimonium sit Sacramentum, sit tamen etiam contractus civilis potestati civili subjectus, quam potestatem civilem principum Ethnicorum restringere non potest Ecclesia. Negant è contra Laym. l. c. n. 3. Castrop. n. 3. Covar. 4. decret. p. 2. c. 6. §. 1. Pont. à n. 3. Hurtad. de mat. d. 12. diff. 2. num. 7. &c. eò quod contractus matrimonialis non sit purè civilis, quia est Sacramentum; & non excedat potestatem Ecclesiæ omnes ubique degentes Christianos eximere legibus Ethnicorum, & solis ecclesiasticis subicere quò ad matrimonii validitatem & invaliditatem; cum illius plurimum intersit ob Sacramenti dignitatem hæc in re servare uniformitatem inter Christianos, adeoque credendum sit, defacto id fecisse Ecclesiam.

5. Dixi secundò: Principibus Christianis respectu fidelium; nam neque hi impediuntur ea statuere pro infidelibus sibi subjectis; etsi horum matrimonia non sint Sacramentum, sed contractus merè civiles, adeoque uti hi principes potestatem habent condendi leges irritantes alios contractus civiles, sic etiam procedere possunt & statuere circa contractum matrimonialem.

6. Resp. ad secundum tertio: Potestas illa ecclesiastica statuendi istiusmodi impedimenta (in R. P. Lenc. Jur. Can. Tomus IV.

tellige dirimentia) est penes summum Pontificem, & de facto ei soli reservata. Laym. n. 4. Covar. Pont. LL. cit. Castrop. n. 2. Sanch. l. 7. d. 1. eò quod cum constitutio hæc impedimentorum sit res gravissima, merito à prima sede & supremo Ecclesiæ capite ac Principe provenire debeat, constatque hoc ipsum ex continua praxi Ecclesiæ; quidquid sit de eo, num de cætero Episcopis pro suis diocesisbus competat ea potestas ex vi muneris, ut docent Covar. Sanch. Pont. Hurtad. LL. cit. contrarium tenente Suar. Tom. 5. de censur. d. 7. f. 4. n. 5. Cón. d. 30. du. 1. num. 3. & 8. Hæc impedimenta non nisi generalibus canonibus à summo Pontifice aut generali Concilio ejus auctoritate confirmato decerni possunt, & tamen si Papa per particularem sententiam possit hic & nunc ex justa causa matrimonium tanquam invalidè contrahendum interdici quibusdam, non tamen faciliè solere uti hac sua potestate, ait Laym. l. c. n. 4. remittens ad Navar. l. 4. consil. 1. & 2. & consil. 2. de mat. contracto contra interd. Eccles. & Sanch. l. 7. d. 2. num. 12. & Sanch. l. 7. d. 2. num. 12.

Quest. 103. An consuetudine induci possint novæ impedimenta dirimentia, & abrogari jam constituta.

1. **R**esp. affirmativè, dum consuetudo legitime inducitur & præscripta esset. Sanch. de mat. l. 7. d. 4. à num. 11. Pont. l. 6. c. 4. num. 6. Cór. d. 30. d. 1. à n. 12. Gasp. Hurt. d. 12. diff. 2. n. 8. Castrop. cit. p. 1. num. 5. remittens ad se tr. 3. de LL. d. 3. de consuet. p. 4. & alii communiter contra gl. in c. 1. de cognat. Spiritu, Jo. And. & Anchar. in c. 5. de consang. & alios ideo censentes non posse nova impedimenta induci consuetudine; quia jam constituta vi illius abrogari nequeunt; jam verò consuetudinem legitime præscriptam habere vim legem humanam abrogandi, & aliam denuo inducendam, non quidem ex se seu natura sua, sed ex consensu Principis tacito seu legati, in eo consistente, quod edita constitutione vel canone generaliter declaret, aut concedat ei vim tollendi legem suam, si legitime inducatur, constat ex toto ut. de consuet. consuetudinem facti autem (quatenus est frequentia operandi liberè eodem modo) non propterea destitui consensu Principis saltem legali, aut etiam hoc ipso irrationabilem & multò minus corruptelam esse, quòd sit contra legem ejus, certum est; cum aliàs nulla consuetudo rationabilis esset, quam agitur contra legem, quam abrogare vult, sed eam solam esse irrationabilem, quæ seclusa lege, quam abrogare vult, continet turpitudinem aliquam vel deformitatem contra legem divinam vel naturalem æquitatem, adeoque etiam ex usu diuturni temporis non evadit digna, quæ pro lege habeatur, Sanch. l. c. num. 14. quæ etiam, si ut talem reproberent jura, corruptela dicitur; adeoque jam eo ipso destitui omni consensu principis etiam legali, vim nullam legis habere potest, quippe quæ esse debet in finem boni communis, nimirum ad perfectionem, non corruptelam Reipublicæ humanæ per bonos & honestos mores gubernandæ. Jam verò non omnis consuetudo, vi ejus abrogarentur impedimenta dirimentia matrimonii jure solùm humano inducitur continet turpitudinem aliquam contra jus divinum aut æquitatem naturalem, adeoque ut talis reprobari nequit; sed nec destituitur consensu tacito seu legali supremi legislatoris ecclesiastici; cum

H

cum

cum is generaliter in *ut. de consuet.* concedit, seu inesse declarat consuetudini vim illam abrogandi leges suas particulares. Unde jam etiam vides, minus recte dici, de facto apud hæreticos jam à centum & pluribus annis liberè ac passim contrahentes matrimonia cum impedimento ecclesiastico aliàs dirimente abrogata esse istiusmodi impedimenta; adeoque jam valida esse illa eorum matrimonia; nam licet postremum teneant Marchant. *Tòm. 3. tribun. Sacram. tr. I. tit. 6. concl. 4.* Bonagrat, in *sum. 99. regul. discip. ad Sacram. matrim. n. 67.* & alii apud Wiestn. *tr. de can. imped. mat. p. 1. a. 1. num. 20.* & apud Krimer. *ad 4. decretal. num. 1892.* qui etsi ipse censeat propter rei gravitatem & casuum frequentiam expectandam potius decisionem Apostolicam, quam statuere certum aliquid, existimat tamen, *n. 25.* sententiam illam hæreticorum matrimonii faventem probabilem, tutam, & ratione spectatisque generalibus juris principiis oppositâ potiorem, opposita tamen sententia, quam tenent Less. in *auclat. l. 2. de præscrip. cas. 1.* Gobat, in *Theol. experim. tr. 9. num. 49.* & in *append. 15. à num. 88.* & alii, quos sequitur Krimer. *n. 1897.* verior censetur, ne aliàs hæretici exempti censendi sint ab obedientia Ecclesiæ in omnibus, quibus etiam scienter & cum contemptu potestatis ecclesiasticæ in summo Pontifice ejus legibus & constitutionibus cum pertinacia contraveniunt, quod absurdum est; siquidem consuetudo hæc hæreticorum cum pertinacia & contemptu contraveniens constitutionibus legitimi superioris, quod ipsum repugnat juri naturali ac divino, rationalis esse non potest, aut muniri tacito hujus legislatoris contempti consensu. Et quomodo illa hæreticorum consuetudo dici poterit legitime præscripta, dum non tantum irrationabiliter & pessima fide per homines, qui violatâ datâ Deo & Ecclesiæ fide per meram turpissimam vitæ licentiam, tum exemplo, tum verbo facile alios in sui sequelam & contemptum Ecclesiæ ac legum ejus perduxerunt; verum etiam dum nunquam fuerit possessionis aut quasi possessionis pacificæ, tot reclamationibus & pænis in eos à legislatore ecclesiastico vibratis interrupta.

Quæst. 104. quæ & quotuplicia sint impedimenta impedientia tantum, & num omnia adhuc sint in usu.

1. R Esp. ad primum; Alia sunt seu procedunt ex crimine sequentibus versiculis comprehensa:

Incestus, raptus Sponsaræ, mors mulieris,
Susceptus propriæ sobolis, mors presbyteralis;
Vel si pæniteat solenniter, aut monialem
Accipiat; prohibent hæc matrimonium sociandum.

Alia procedunt non ex crimine, & sunt sequentia:

Ecclesiæ vetitum, nec non tempus feriarum,
Atque catechismus, Sponsalia, jungito votum,
Impediunt fieri, permittunt facta teneri.

2. R Esp. ad secundum: Tametsi impedimenta illa orta non ex delicto hodie adhuc sint in usu, excepto fortè catechismo, de quo paulò post; impedimenta illa omnia orta ex crimine, quatenus omni matrimonio, seu matrimonio cum quocunque interdicerent sub gravi peccato, sunt consuetudine abrogata. Nav. *c. 22. num. 75.*

*§ 87. Henriq. l. 12. c. 2. num. 1. in commentar. Less. l. 4. c. 3. num. 68. Sanch. l. 7. d. 17. num. 8. Castrop. l. c. p. 2. §. 2. num. 23. Ponc. l. 7. c. 14. Laym. l. c. c. 15. num. 2. Perez de mat. d. 23. secti. 8. Gobal. l. c. tr. 9. num. 7. cum communi ore contra Rebell. l. 3. de imped. mat. q. 18. in fine. cui favere videtur Toler. l. 7. c. 19. liquidem passim videntibus, & non contradicentibus Episcopis aliisque ordinariis, his impedimentis obnoxii contrahunt matrimonia, nulla dispensatione petita; quòd si tamen quis majoris securitatis gratiâ dispensari secum in hoc desideret, potest recurrere ad Episcopum, qui spectato jure in hoc dispensare poterit, Laym. Castrop. Less. Sanch. *LL. cit. Nap. l. 4. consl. 9. num. 5. de consang.* Unde jam etiam, quia in usu non sunt amplius, in iis explicandis non immoror, vide super his Castrop. *l. c. §. 2.* Laym. *cit. c. 5.* Krimer. *à num. 1924.**

Quæst. 105. Quæ sint impedimenta dirimentia, & quam obligationem inducant.

1. R Esp. ad primum; Jure novo Tridentini statuuntur comprehensa sequentibus versiculis:

Error, conditio, votum, cognatio, crimen,
Culius disparitas, vis, ordo, ligamen, honestas.

Si sis affinis, si forte, coire nequibus.

Si parochi & duplisis desit presentia testis,
Raptaque sic mulier, nec parti reddita turo.

hæc socianda vetant connubia, facta retrahant.

2. R Esp. ad secundum: Peccat graviter, qui ligatus aliquo horum impedimento, um attentat seu vult contrahere, seu de facto contrahit matrimonium; quia in re gravi agit contra præceptum Ecclesiæ, est communis. Laym. *l. c. p. 4. c. 1. num. 5.* Porro peccat contra illam virtutem, cujus intuitu statutum impedimentum; sic committitur peccatum injustitiæ, dum impedimentum est erroris, conditionis, raptus, vis; quia hæc statuta, ne contrahens deceptus patiarur injuriam. Idem est, si impedimentum est ligamen vel carentia parochi; cum eo enim contrahens facit injuriam etiam propriæ conjugii; sic peccatur contra justitiam vindicativam, dum est impedimentum criminis; contra pietatem, si est affinitatis vel consanguinitatis contra religionem, si impedimentum est votum vel disparitas cultus. Peccati insuper, cum quocunque demum impedimento contrahatur peccato sacrilegii adversus Sacramentum matrimonii, censent Castrop. *cit. d. 4. p. 3. num. 3.* Laym. *l. c. num. 6.* Cönnick. *d. 30. du. 2. concl. 4.* &c. eò quòd sic contrahens abutatur nomine & ritibus Sacramenti ad simulandam suam nequitiam, simulatione hæc consistente in eo, quòd apparenter materiam & formam matrimonii opponis, intendisque matrimonium contrahere, cum tamen non contrahis illud. Negant tamen è contra Sanch. *l. 7. d. 5. num. 1.* Hurt. *d. 12. difficul. 3. num. 11.* eò quòd stante impedimento, non apponatur materia & forma Sacramenti, cui fiat injuria.

3. Ex dictis sequi videtur, quòd in confessione exprimendum, cum quo impedimento contractum matrimonium, dum diversarum virtutum, à quibus hoc peccatum desumit specificationem, intuitu